

TEMA

Hvorfor sker det aldrig her hos os?

FIRE BIBELSKE PERSPEKTIVER PÅ SYGDOM OG HELBREDELSE

AF ERIK KLOSTER

Når der blandt kristne tales om helbredelser, dukker et spørgsmål – med god grund – ofte op: Hvorfor sker det aldrig her hos os? I NT ser det ud til at være ret almindeligt med helbredelser, ikke bare på Jesu egen tid, men også i kirkens første år.

Spørgsmålet stilles nogle gange ud fra en længsel efter at se Gud gribe ind, så vi slipper for sygdom og lidelse, og andre gange stilles spørgsmålet ud fra en undren: Når nu NT taler så ligefremt om det, og Jesus direkte instruerer sine disciple i, at de skal gå ud og helbrede (Matt 10,8), hvorfor bliver det så ikke praktiseret mere

åbenlyst her hos os, der gerne vil tage NT på ordet?

Andre gange stilles spørgsmålet ud fra en anfægtelse: Er der noget, vi gør forkert? Tror vi ikke nok? Er der noget, vi mangler, siden vi ser så få helbredelser? Er det sandt, når det hævdes, at en kristen ikke skal kæmpe med sygdom, fordi Jesus har båret al vores sygdom?

I det følgende vil vi se på fire dele af det svar, der skal gives.

- 1: Alle bliver syge, ikke fordi vi selv synder, men fordi Adam syndede.
- 2: Underets tid er ikke forbi.
- 3: Ja, det er muligt at have en god teologi og en dårlig praksis.
- 4: Gud siger nej.

1. Alle bliver syge – ikke fordi vi selv synder, men fordi Adam syndede

Sygdom og død er et resultat af syndefaldet, for ved Adams fald kom døden ind i verden (Rom 5,12f), og det har konsekvenser ikke alene for mennesket, men for hele skaberværket, som er blevet underlagt tomhed og forgængelighed (Rom 8,20 ff).

Synden er trængt igennem til alle mennesker, og således også med sygdom som et grundvilkår for alle mennesker. Den er et forvarsel om, at vi alle skal dø: Sygdommen er dødens herold. Jesus afviser idéen om, at en specifik *personlig* synd er den umiddelbare årsag til sygdom (Joh 9,3).

Bibelens forståelse af sygdom lægger sig midt imellem to misforståelser: 1) at syg-

Bibelens forståelse; Nogle gange er der tale om "almindelig" sygdom, andre gange er der noget dæmonisk på spil

dom *altid* har en åndelig årsag, og 2) at sygdom *aldrig* kan have en åndelig årsag.

Fremgangsteologiens misforståelse er at hævde, at sygdom altid har en åndelig årsag: "Prøv at lade være med at se sygdom som noget, der skal helbredes, men som en sygdomsånd, der skal forlade den syge. Gud har skabt os alle raske. Han ønsker virkelig INGEN sygdom. Djævelen har derimod indført sygdom i verden ... Djævelen er netop ham, der spreder sygdom, ødelæggelse og splid. Det, vi som kristne tit glemmer, er udholdenhed i TRO, BØN og AUTORITET over for Djævelen".¹

Når sygdom således tolkes som et åndeligt fænomen, vil behandlingen ofte bestå af åndelige midler, f.eks. bøn og faste. Der er eksempler på, at man har taget medicin fra psykisk syge, fordi det blev betragtet som vantro at behandle med medicin.²

Den anden misforståelse – at sygdom aldrig kan have en åndelig årsag – kan vi møde i det offentlige sundhedsvæsen, hvor man har et sekulariseret syn på sygdom. Her vil man f.eks. afvise, at en psykiatrisk patient kan være dæmonbesat – og vé den psykiater, der kunne finde på at hævde det.³

Bibelens forståelse af sygdom lægger sig et sted midt imellem de to misforståelser: Nogle gange er der tale om "almindelig"

sygdom, andre gange er der noget dæmonisk på spil.

Matthæusevangeliet 9,27-34 er et godt eksempel på dette: Først helbreder Jesus to blinde, hvor der altså er tale om "almindelig" sygdom og ikke noget dæmonisk. Han foretager ikke en eksorcisme på de blinde, som om det er en "sygdomsånd", der skal fordrives med autoritet. Men umiddelbart bagefter foretager han en eksorcisme, og det går ud over en dæmon, der havde gjort en mand stum. Her havde sygdommen altså en åndelig årsag, og da dæmonen blev drevet ud, forsvandt sygdommen også.

Denne afbalancerede forståelse af sygdom kommer til udtryk i kristnes praksis: I mange tilfælde skal vi med glæde bruge medicin og gå til læge, for det er Skaberens redskaber, når det handler om helbredelse, og i sjældne tilfælde kan der være tale om sygdom med åndelig årsag, og det skal håndteres af modne kristne.

2. Underets tid er ikke forbi

Skaberværket, der er mærket af sygdom og død siden Adams fald, længes efter forløsning (Rom 8,20f), og da "den anden Adam" trådte frem, var det med helbredelse og opstandelse (Matt 8,16f. 1 Pet 2,24).

Når vi rammes af sygdom, skal vi gøre ak-

kurat som de påtrængende og desperate syge i evangelierne: Vi skal gå til Jesus med sygdommen og frimodigt bede om helbredelse.

I Markusevangeliet fylder helbredelsesbetretningerne ca. en tredjedel, så der var ikke noget skjult, fortiet eller perifert ved Jesu helbredelsestjeneste, og han kan også helbrede i dag, for underets tid er ikke forbi.

Igennem kirken historie og også blandt vækkelsesbevægelserne i Danmark har der været forskellige holdninger til bøn om helbredelse⁴, men så vidt jeg kan se, er der intet i NT, der taler for, at helbedelserne skulle ophøre. Tværtimod tales der om undere og helbedelser som tegn, der skal følge kirken (Mark 16,17f). Underets tid er altså ikke forbi.

Men det ser dog ikke ud til at være en hverdagsbegivenhed i Guds folks historie. Noget tyder på, at der kan være lange perioder, hvor der sker meget få undere, f.eks. som på Jeremias' tid eller dele af kongetiden, og så kan der være andre perioder, hvor antallet af undere er på sit højeste. Det gælder:

- udvandringen fra Egypten og ørkenvandringen, hvor underne står i kø.
- Elias' og Elisas tid, hvor størsteparten af folket er konverteret til Baal.

Jesus helbredte mange, men ikke alle. Det er åbenbart ikke Guds vilje, at alle skal være raske på denne jord. Først på den nye jord kan vi en gang for alle smide krykkerne.

FOTO: FLICKR / TWM

- Daniels tid i Babylon, hvor sand tro på Israels Gud stilles over for afgudsdyrkelsen.
- Jesu og apostlenes tid.

Det ser ud til, at antallet af undere topper, når konfrontationen mellem Guds rige og Satans rige er stærkest!

Når der i dag sker et under eller en helbredelse, er der fire mulige årsager:

- *Den dejlige:* Jesus forbarmer sig i sin nåde over den syge og helbreder, helt i forlængelse af hvordan det foregik på NT's tid.
- *Den uforklarlige:* Placebo-effekten – for Skaberen har skruet vores psyke sådan sammen, at vi (kortvarigt) reagerer positivt på behandling.
- *Den uhyggelige:* En falsk profet står bag. Jesus siger, at ikke alle undere kommer fra Gud (Matt 24,24).
- *Den mærkelige:* Misbrug af nådegave. Da Moses skal skaffe vand til Israels folk

(4 Mos 20), vil han ikke nøjes med at tale til klippen, men han *slår* på den. Moses får i situationen nådegave til at gøre et under for folket, men misbruger den til egen ære, og så kunne Herren jo sige til folket: "Så får I ikke noget vand!" – men det gør han ikke. I sin kærlighed til folket lader han underet ske, selvom Moses var ulydig og misbrugte nådegaven. Folket skal i dette tilfælde ikke lide under, at dets ledere ikke altid gør det rette. Med andre ord: Undere og helbredelser *kan* godt forekomme dér, hvor motivet ikke er rent.

3. Ja, det er muligt at have en god teologi og en dårlig praksis

Hvis man er overbevist om, at man har en sund, bibelsk lære om sygdom, helbredelse og forbøn, må det være anfægtende, at

man ser så få helbredelser i forhold til, hvad man ser hos dem, hvis lære man ikke har fuld tillid til.

Det kan jo skyldes, at man har kombineret god *teologi* med dårlig *praksis*. Man er for forsigtig og tilbageholdende, selv når der er en klar opfordring til at bede for syge (Jak 5,14-16).

Der er mange teologiske og praktiske forhold, som skal overvejes: Hvordan skal vi gøre? Hvad vil de andre tænke? Kan vi gøre noget forkert? Kan troen holde til, at Gud evt. siger nej? osv. Men disse indvendinger må ikke stå i vejen for den umiddelbare, tillidsfulde handling.

Og når vi nu lige er ved Jakob: han ville slet ikke acceptere kombinationen af god teologi og dårlig praksis, for ifølge ham skal der netop være sammenhæng mellem ord og gerning.

Erik Kloster, f. 1969

Cand.theol.

Kollegieleder på Det Kristne Gymnasium

Hvorfor sker det aldrig her hos os? spørger en del unge kristne, og måske savner de bare at se kristne, der ikke bare hører Guds ord, men handler på det. De vil gerne se, at man tager Guds ord alvorligt i praksis!

4. Gud siger nej

Det mest provokerende og anfægtende svar på, hvorfor der ikke så ofte sker helbredelser hos os, er: Gud siger nej! Vi får ikke altid det, vi beder om, fordi Guds plan er noget andet.⁵

I nogle kirker kan man møde den fremgangsteologiske påstand, at Gud altid vil helbrede. Og argumentet er, at Jesus har båret alle vores sygdomme (Matt 8,16f), og derfor skal vi ikke være syge: "Det ER Guds vilje, at folk skal være raske".⁶ Den, der tror, kan altså leve et herligt liv i en sfære af godt helbred og velsignelse på alle livets områder, og udøve autoritet over synd og sygdom. Hvis bare vi er åndsfulde nok, så vil alle blive helbredt.

Denne tankegang medfører, at succesraten afhænger af forbederens åndsfulde og evne til at udøve autoritet. Dermed er der ikke længere tale om afmægtig bøn om helbredelse, men om en befaling til helbredelse. Indstillingen og bønnen "ske din vilje" giver ikke megen mening i fremgangsteo-

logien, for Guds mening er jo, at vi altid skal helbredes.

I luthersk kristendom betragtes den troende som et barn, der i alle forhold af livet er afhængig af sin Far og hans vilje, og derfor beder vi "ske din vilje". Men i fremgangsteologien betragtes den troende som en voksen, der selv har magt og autoritet.

Vi kan fint give fremgangsteologien medhold i, at Guds Rige *er* kommet nær, og ved Jesu død og opstandelse *er* synd, død, Djævel og sygdom overvundet. Men fremgangsteologiens fundamentale fejltagelse er, at den regner med, at hele denne sejr får fuld, synlig effekt i kirkens tid, og ikke først fuldt ud på den nye jord. Man glemmer at skelne mellem, hvad vi *allerede* nu har ved troen, og hvad vi *endnu ikke* ser realiseret fuldt ud.

Et eksempel: Jesus har båret al synd og befriet os fra syndens magt (Rom 6), men det betyder desværre ikke, at vi dermed er syndfrie lige nu. Paulus' skildring af kampen imellem kød og ånd (Rom 7) bærer ikke ligefrem præg af, at synd og nederlag er et overstået kapitel for ham.

Ved troen er vi allerede retfærdige i Kristus, men det er endnu ikke åbenbaret fuldt ud. Det får vi først lov til at se og føle og leve i fuldt ud på den nye jord. Og helt

parallelt hertil: Jesus har båret al sygdom og død, men det betyder ikke, at vi slipper for sygdom og død og lidelse – ikke før på den nye jord.⁷ Det er først dér, vi bliver helt fri for død og sorg og smerte. Lur mig, om ikke det bliver godt!

- 1 Citat fra www.lyttiljesus.dk/dk/StillSick.html
- 2 Christian Hedegaard fra Evangelist fik en kvaksalveridom for at have taget medicin fra psykisk syge og have ordineret bøn og faste i stedet: www.dr.dk/Nyheder/Indland/2012/10/09/1009113345.htm
- 3 Som det skete med den kristne psykiater Thomas Teglggaard, www.kristeligt-dagblad.dk/mennesker/lægen-som-tror-på-gud-og-dæmoner
- 4 Se Kurt Larsen artikel i *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke*, 2014-4
- 5 Gud siger nej til Paulus' bøn (2 Kor 12,8f), og til Davids bøn (2 Sam 12). Daniels venner er også klar over, at det ikke er sikkert, at Gud med et under vil redde dem fra ildovnen (Dan 3,16-18). Det vil føre alt for vidt at beskrive lidelsens formål og årsag, Guds plan og den manglende bønørelse osv., men Leif Andersen har skrevet gode bøger om emnet
- 6 Citat fra www.lyttiljesus.dk/dk/StillSick.html
- 7 Fremgangsteologien får en fyldig behandling i *Himlen på forskud* af Anders Bergem, Credo 1988